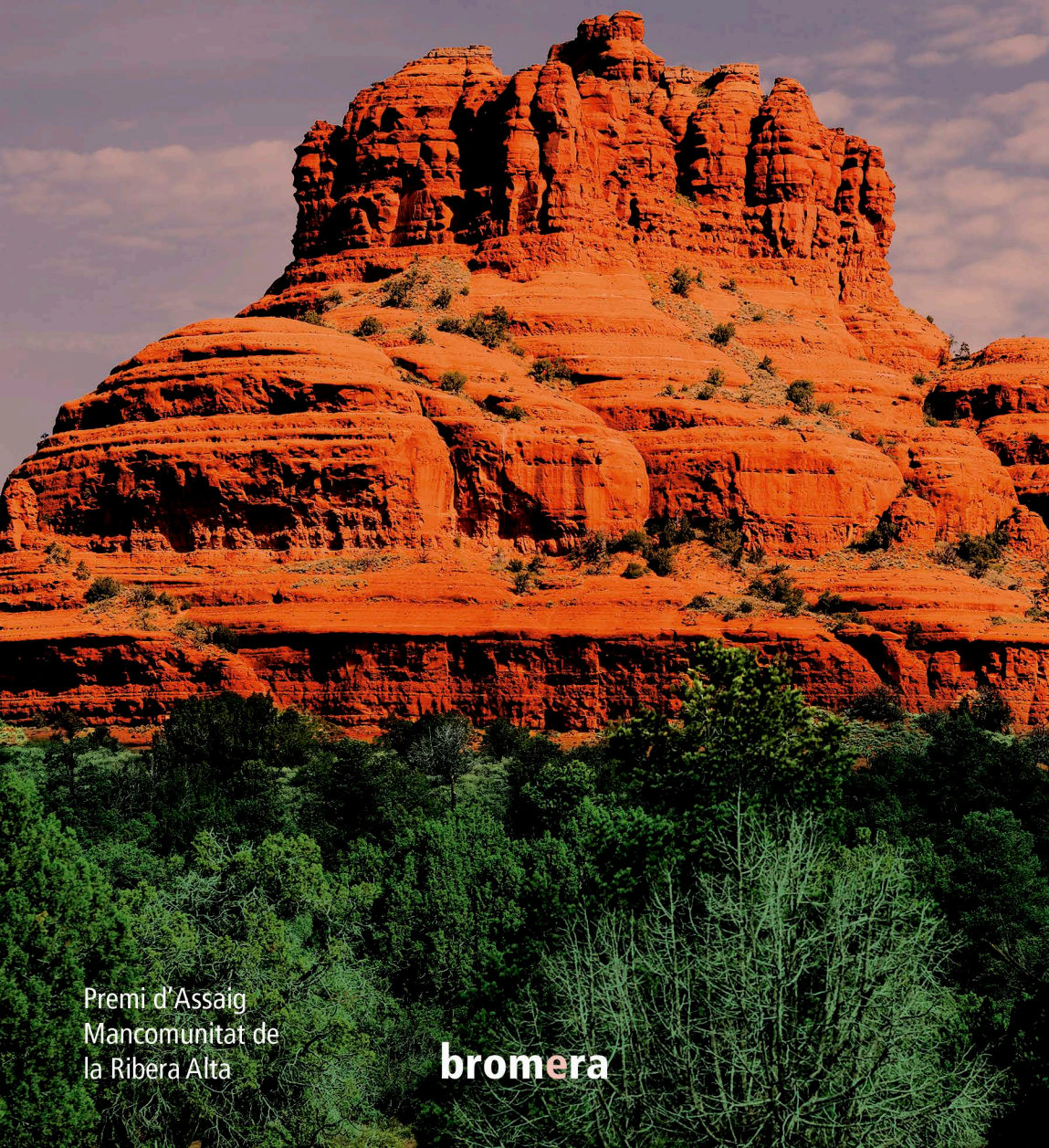

Amèrica endins

Lourdes Toledo

Premi d'Assaig
Mancomunitat de
la Ribera Alta

bromera

DE COM VAIG ARRIBAR A SANTA FE: MANUAL DE SUPERVIVÈNCIA

El temps que vaig viure a Santa Fe podria compararlo amb un viatge llarg sobre una muntanya russa. El risc i l'emoció acompanyen el vertigen del descens en cada revolt, en cada dia que comença, en un recorregut que no cessa, amunt i avall.

Així van nàixer aquestes notes, provocades per la sorpresa, el goig i l'instint de supervivència davant d'una cultura diferent.

Així és com va prendre forma aquest tast de curiositats, incomprendions i admiracions verbalitzades. Per tal d'explicar-me a mi mateixa com he arribat fins ací, i per tal d'encertar a seguir endavant en el projecte vital quotidià des de l'estranyesa d'allò pròxim i estimat.

Aquestes cròniques són fruit d'una travessia que va començar ara fa uns anys, quan vaig arribar per segona vegada als Estats Units, després de vint anys de la primera experiència americana i un fum de vivències acumulades.

Una mica més gran, menys inexperta, amb dos fills, i civil(itzada)ment casada, vaig aterrar a Albuquerque, Nou Mèxic un 25 de juliol de 2014, amb dues maletes i una motxilla plena de documents importants que no

havia amollat durant trenta-nou hores, morta de dubtes i de cansament.

El viatge en si mateix va ser tota una aventura, però això ja són figues d'un altre paner, o per dir-ho clar, matèria per a un capítol a part.

Des d'aquell primer moment la vida americana va ser un desfici de gestions, adaptacions, reclamacions i totes les *ions* del món. Un no parar de lluitar, o en versió més noumexicana, de rodar i rodar, de *batallar*.

Hi vaig sobreviure al primer curs escolar!, que no era poca cosa. A Santa Fe els companys de faena et felicitaven per haver arribat a final de curs perquè molts d'ells abandonaven abans de Nadal, esgotats, cremats o acusats injustificadament d'intimidació física o verbal per un pare, una mare o un alumne o alumna.

En poques paraules, que per a ser mestra a Santa Fe hom ha de demostrar dia a dia la seua innocència fent ús de l'instint de supervivència més primitiu.

VOLEBARAT.COM. EL PRIMER TRAJECTE:
MADRID-CANCÚN-DALLAS-
ALBUQUERQUE-SANTA FE

Santa Fe, 27 de juliol de 2014

L'experiència com a viatgera m'ha ensenyat que en la majoria d'ocasions volar barat ix car. I no només en diners, sinó en desgast físic i psicològic.

Per a començar, els habitants de província hem de fer un primer viatge extra cap a l'aeroport, més o menys distant, i, per tant, o bé trobem un vol barat que isca a partir del migdia o hem de matinar de manera inhumana, o pagar nit d'hotel, sopar, etc., i ja em direu quant suma el total.

No debades sovint passe hores davant de l'ordinador planejant els viatges. De vegades amortitzades, de vegades no. El vol a Nou Mèxic no va ser una excepció.

Agosarada i decidida com soc, em vaig traure el bitllet abans de tindre el visat. M'havien recomanat una combinació prou bona per a ser estiu, i anant dels llocs web de buscadors als webs oficials i viceversa, finalment, i després d'alguns entrebancs, vaig prémer la tecla de comprar i endavant.

Contenta i satisfeta com estava de tindre ja els bitllets a un preu prou raonable, poc em va durar l'alegria quan unes setmanes més tard vaig descobrir que el visat l'havia de tramitar jo amb una cita prèvia, i que ningú no havia de convocar-m'hi, tal com jo creia.

Llavors vaig entendre que ho tenia molt ajustat perquè sense visat no viatjava i, pel que feia al bitllet, era impossible canviar-lo de data o anul·lar-lo.

I ací va començar l'angoixa i el compte enrere. Passaven els dies i jo sense poder gestionar la cita amb l'ambaixada per malentesos i inconvenients diversos. Afortunadament, i després de molta perseverança, vaig aconseguir avançar la cita, sempre he tingut traça a l'hora d'escriure prec i reclamacions, fins i tot amb Hisenda he aconseguit indults.

El cas és que, tot i que semblava que el visat arribaria a temps, jo sabia que tenia els dies comptats i qualsevol inconvenient podria fer-me perdre l'avió.

Finalment, un dilluns 21 de juliol, va arribar el visat a l'oficina de correus de Terol i d'allí a la meua maleta. Tres dies més tard eixia l'avió.

Vaig eixir de Terol la matinada del 25 de juliol, en un viatge que fou llarguíssim. Un trajecte dolorós pel que significava separar-me dels meus fills i de son pare per primera vegada i vindre jo sola a explorar el terreny i preparar l'aventura noumexicana.

De Terol havia d'anar a Madrid, i de Madrid volar fins a Cancún. Havia estat a Cancún en desembre

de 2001, amb una arribada a l'aeroport que no oblidaré mai. L'amic que m'hi havia de vindre a buscar va confondre les 12.30 am amb les 12.30 pm i mentre ell dormia plàcidament a casa d'un altre amic, igual que dormien alguns policies als bancs de l'aeroport, allà estava jo, sola, sense hotel, en plena matinada, veient com em regiraven la maleta i la robeta més delicada que duia per a celebrar Cap d'Any amb el meu amic.

Vaig acabar en una camioneta amb treballadors de l'aeroport, que per trenta dòlars em van dur a un hotel molt bonic, de casetes baixes i un pati mexicà amb fonts. La resta va ser un miracle, vaig trobar el meu amic com una bona broma del destí, perquè aquella primera nit a Cancún ni sabia com ni on contactar amb ell.

Dotze anys més tard, vaig arribar de nou a Cancún, tot i que en juliol i a plena llum, eren les quatre de la vesprada, tot ho veia diferent. Però amb un pesar que no em llevava de damunt, i em sorprenia el contrast perquè en ple estiu la gent no arriba a Cancún precisament amb llàgrimes als ulls, sinó que hi va amb alegria, de vacances, de viatge de novençans, d'escapada clandestina, el que siga, tret de llàgrimes o tristor.

Però com podia jo gestionar les meues emocions amb més de vint quilos a cada mà, una motxilla carregada amb tota la trajectòria professional escrita en diplomes i certificats, i ni idea d'on devia estar aquell *bed and breakfast* que havia contractat des d'Espanya per díhuit euros i que semblava una ganga, amb piscina i palmeres incloses.

El primer impacte en aterrar a la península del Yucatán va ser la humitat densa i apegalosa, com si estiguera dins d'un jardí tropical on penetrava el sol i m'arruixaven. De sobte, vaig sentir el desig de prendre una cervesa Corona, però a dotze dòlars l'ampolleta, me'n vaig reprimir. Començàvem bé!

La primera odissea va ser evitar els taxistes que em demanaven pel trajecte fins al meu allotjament quatre vegades més del que em costava l'hotel, i la segona, investigar quina possible combinació podria acostar-me al casalot hostel sense deixar-me prendre el pèl en excés.

A poc a poc, i a força de preguntar amb molta paciència, ho vaig aconseguir. Vaig arribar en autobús al centre de Cancún i, una vegada allà, vaig agafar un taxi a preu més raonable. Però, ai las!, ara venia la sorprenent conversa amb el taxista i el meu desassossec momentani:

—¿Dónde la llevo, señora?... —i li vaig referir l'adreça on anava a dormir—. ¿Seguro que quiere dormir allí?

Collons! Què passa ara? Quan pensava que ja ho tenia tot més o menys embastat, va i m'ho desmunta el taxista!

—Pues no sé, señor. Ahí voy, en principio. ¿Por qué lo dice?

—Aquello está muy alejado y muy solitario. ¡No hay nada!

—Pues...

—OK. Yo la llevo y usted luego decide. Si no le gusta, la puedo acercar a un hotel en el centro, aunque en estas

fechas está todo muy ocupado y es difícil encontrar un lugar. ¿OK?

—OK.

Després d'una estona va tornar el taxista de nou.

—Es que, sabe, por allí no hay restaurantes, ni tiendas. Está en medio del campo. ¡No hay nada!

Redeu! Haver-ho dit abans! Pense jo. Si és per això!

—Mire, señor, en realidad yo vengo de paso, lo único que quiero es dormir, descansar, salgo mañana en un vuelo para Estados Unidos, en dirección a Nuevo México.

—¡OK! ¡Entonces sí! Yo pensaba que venía a divertirse, de vacaciones.

Finalment, el malentés s'havia aclarit i, heus ací, allà estava jo... Al casalot amb piscina.

Una senyora de Costa Rica petita i amable va vindre a rebre'm i em va assegurar que un altre taxista de confiança d'ells em duria a l'aeroport l'endemà i per menys diners.

Dit i fet, em va acompanyar a l'habitació. Quina casa més curiosa, un casalot pretensions en decadència, decorat amb una mescla d'estils indescriptible i suportablement net. Una taula de billar gran al centre, llums grossos penjant del sostre i molts pocs turistes. Sort que més tard en van arribar alguns, la qual cosa em va tranquil·litzar.

Per fi quatre parets, un llit i una dutxa. I fora, una piscina amb palmeres, tota per a mi.

El problema era que el biquini anava a la maleta precintada. Redeu! A banyar-me amb roba interior! A Mèxic i en un lloc on hi havia paletes caminant amunt i avall (estaven d'obres). Doncs era això o renunciar a nadar en aquell lloc i aquell moment irrepetibles i, sobretot, renunciar a refrescar-me de la xafogor gairebé insofrible.

Dit i fet, vaig eixir en samarreta llarga, i una vegada asseguda a la vora de la piscina, i sempre vigilant, cames a l'aigua, samarreta fora i cap a dins. A nadar amb discreció, sense eixir de l'aigua... Quin plaer!

De moment tot estava tranquil, alguns paletes atrafegats... Fins que va arribar el propietari de la casa a saludar-me. I jo a l'aigua, intentant no traure més que el cap justet, i desitjant que marxara prompte el senyor.

Per fi se'n va anar i vaig trobar l'ocasió d'eixir de la piscina. Samarreta de nou, potser sopar i a descansar.

Sopar? Impossible. El taxista tenia raó quan deia que no hi havia res. Ni un bar, ni una camioneta bar de carrer amb tacos i *quesadillas*, res de res, ni mole, ni guacamole, ni xili, ni contraxili. Res de res.

A dormir, o almenys a intentar-ho.

Després de connectar-me a internet i comunicar a la família que havia arribat bé, vaig anar a dormir. Tot i que va durar poquet. A dormir? Impossible. Eren les deu i a les dues de la matinada jo ja estava desperta, pel *jet lag*, o pel que fora. El cas és que em feia voltes el cap, la calor... tomba i tomba fins que va arribar la llum del dia, les sis de la matinada. I prompte estaria preparada

per a tornar a nadar. En canvi, aquesta vegada els sostenidors de la nit passada estaven banyats, impossible que s'hagueren eixugat amb aquella humitat! Solució, nadar en bragues.

D'aquestes, almenys, en tenia recanvi.